

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ФІНАНСІВ  
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ**

**ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ  
В АСПРАНТУРУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ**

**ДЗ МЕНЕДЖМЕНТ**

**Затверджено на засіданні  
кафедри менеджменту та фінансів  
Протокол № 11 від 20.05.2025 р.**

**Затверджено на засіданні  
Вченої ради Маріупольського  
державного університету  
Протокол № 10 від 28.05.2025 р.**

**Програма вступного іспиту в аспірантуру зі спеціальності D3 Менеджмент** / укл. д.е.н., проф. Омельченко В.Я., к.е.н., доцент Горбашевська М.О., к.е.н., доцент Мацука В.М. – Київ: МДУ, 2025. – 14 с.

Програма вступного іспиту в аспірантуру зі спеціальності D3 Менеджмент містить перелік питань вступного іспиту з даної спеціальності, вимоги до дослідницької пропозиції як складової вступного іспиту, питання співбесіди для осіб, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань, ніж та, яка зазначена у дипломі про вищу освіту, критерії оцінювання відповідей. Програму складено на підставі державного стандарту України № 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення»; Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Маріупольському державному університеті; Правил прийому до Маріупольського державного університету в 2025 році.

© Київ, МДУ

## ЗМІСТ

|                                                                                                                                               |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1. ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 073<br>МЕНЕДЖМЕНТ.....                                                                          | 4  |
| 1.1. Пояснювальна записка.....                                                                                                                | 4  |
| 1.2. Перелік питань вступного іспиту.....                                                                                                     | 4  |
| 1.3. Критерії оцінювання відповідей.....                                                                                                      | 7  |
| 2. ВИМОГИ ЩОДО ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ.....                                                                                                  | 8  |
| 3. ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ ДЛЯ ОСІБ, ЯКІ ВСТУПАЮТЬ ДО<br>АСПРАНТУРИ З ІНШОЇ ГАЛУЗІ ЗНАНЬ, НІЖ ТА, ЯКА ЗАЗНАЧЕНА У<br>ДИПЛОМІ ПРО ВИЩУ ОСВІТУ..... | 9  |
| 3.1. Пояснювальна записка.....                                                                                                                | 9  |
| 3.2. Перелік питань співбесіди.....                                                                                                           | 9  |
| 3.3. Критерії оцінювання відповідей.....                                                                                                      | 10 |
| 4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....                                                                                                              | 11 |

# **1. ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ D3 МЕНЕДЖМЕНТ**

## **1.1. Пояснювальна записка**

Кафедра менеджменту та фінансів Навчально-наукового інституту управління Маріупольського державного університету є розробником програми вступного випробування зі спеціальності D3 «Менеджмент», яка відображає загальне коло кваліфікаційних вимог до теоретичних та практичних знань претендентів для вступу до аспірантури, а також компетентної здатності здійснення наукових досліджень, якими повинен володіти фахівець зі спеціальності за даною спеціальністю.

Метою складання вступного іспиту є перевірка й оцінювання фундаментальних знань вступників із функціонування підприємств і державних систем, механізму управління економікою на мікро- та макrorівнях, а також форм, методів й економічних важелів регулювання економічних процесів та встановлення їхньої достатності для проведення наукових досліджень з обраної галузі науки.

Вступні випробування до аспірантури проводяться предметними комісіями, які призначаються ректором МДУ і до складу яких включаються доктори наук та доктори філософії, які здійснюють наукові дослідження за відповідною спеціальністю та відповідають за виконання відповідної освітньо-наукової програми.

Вступ до аспірантури на спеціальність D3 Менеджмент у 2025 році відбуватиметься у формі співбесіди в дистанційному форматі (online) відповідно до розкладу. Для осіб, які вступають з іншої галузі знань (спеціальності) ніж та, яка зазначена в їхньому дипломі магістра (спеціаліста), вступники проходять додаткову співбесіду. Під час додаткової співбесіди вступникам ставиться від 3 до 5 питань зі списку запропонованих орієнтовних запитань. Оцінка «склав» ставиться за умови надання відповіді на понад 50 % від поставлених запитань. Оцінка «не склав» ставиться за умови повної відсутності теоретичних знань з навчальних дисциплін:

- Макроекономіка.
- Менеджмент.
- Економіка підприємства.
- Стратегічне управління.
- Менеджмент персоналу.
- Фінансовий менеджмент.
- Управління змінами.
- Антикризисний менеджмент.

Вступник, який отримав оцінку «не склав», до подальших вступних випробувань не допускається.

Під час вступного іспиту ставиться три запитання, кожне з яких оцінюється максимально в 50 балів, додаткові запитання також можливі.

В програму вступного іспиту як складова частина входить презентація дослідницької пропозиції, яка також оцінюється в 50 балів.

Час, що відводиться вступникам для підготовки до надання відповідей на екзаменаційні питання, складає 45 хвилин.

## 1.2. Перелік питань вступного іспиту

1. Застосування економічних, організаційно-розпорядчих та соціально-економічних методів управління підприємством.
2. Поняття і класифікація основних фондів підприємства, облік та їх оцінка.
3. Поняття, норми та методи амортизації основних фондів.
4. Виробнича потужність підприємства, методика визначення виробничої потужності та чинники, що впливають на неї.
5. Моделі, технології, методи обґрунтування управлінських рішень.
6. Теоретико-ігрові методи прийняття управлінських рішень.
7. Системна побудова підприємства: виробничо-технічний, організаційний, економічний аспекти структурування.
8. Горизонтальний та вертикальний поділ праці на підприємстві, кооперація та інтеграція діяльності підприємств, як структуроутворюючі фактори.
9. Економічна доцільність та напрями розвитку виробничої, логістичної й соціальної інфраструктури суб'єктів господарювання.
10. Призначення, межі ефективності, переваги та недоліки різних типів організаційних структур.
11. Галузева структура підприємств, методики її визначення, аналізу і оцінки ефективності.
12. Взаємозв'язок, організаційно-правової форми господарювання та організаційної структури підприємства.
13. Загальне середовище господарювання та його чинники (природні, демографічні, політичні, науково-технічні, економічні, міжнародні).
14. Типи ринкових структур та конкурентна поведінка підприємств.
15. Ринкова ціна і фактори її формування на макро- і мікрорівнях.
16. Види ринкових цін та прояв їх стимуляції, синхронізуючої сигнальної функції.
17. Цінова конкуренція і цінова конкурентоспроможність.
18. Особливості конкурентної поведінки в структурах досконалої та недосконалої конкуренції.
19. Методи визначення, фактори та показники, що визначають конкурентоспроможність підприємства.
20. Ринкова інфраструктура і її роль у формуванні соціально орієнтованої економіки.
21. Ринково-правові основи функціонування підприємства та здійснення підприємницької діяльності.
22. Сутність ресурсів і активів підприємства.
23. Оборотні та необоротні активи в системі функціонування підприємства.
24. Роль амортизаційної політики в інвестиційній активності підприємства.
25. Проблеми оновлення і підвищення технічного рівня основних засобів виробничого призначення.
26. Форми участі персоналу в капіталі та прибутку підприємства.
27. Продуктивність праці та методичні підходи до її визначення.
28. Прогнозування (планування) рівня продуктивності персоналу на підприємстві.
29. Сучасні тенденції до застосування форм заробітної плати.
30. Формування систем оплати праці як чинника мотивації трудової діяльності персоналу вітчизняних підприємств.
31. Формування системи надбавок, доплат та преміювання персоналу.
32. Виробничий процес, як основний вид операційної діяльності, його складові та принципи раціональної організації.
33. Методи організації виробничих процесів.
34. Тенденції розвитку потокових і не потокових методів організації виробничих процесів.
35. Поняття економічного типу розвитку підприємства і характеристика його видів.

36. Принципи, види та методи планування виробництва (операцій).
37. Бізнес-план, його основні розділи і методи розробки.
38. Поняття «виробничого потенціалу організації», його основні складові та загальні характеристики.
39. Сутність та змістовна характеристика інвестиційно-відтворювального процесу на підприємстві.
40. Інвестиційний потенціал і його зв'язок з виробничим та економічним потенціалом підприємства.
41. Загальна характеристика продукції (послуг) та її класифікаційні ознаки (призначення, фізичні властивості, складність тощо).
42. Вимірники і показники обсягу продукції, сфера їх застосування.
43. Ресурсне обґрунтування виробничої програми підприємства.
44. Управління матеріальними та енергетичними ресурсами.
45. Сучасні логістичні системи управління ланцюгом «постачання виробництво-збут» (системи MRP, DRP, OPT).
46. Технічний контроль якості продукції на підприємстві, його організація, форми і методи.
47. Пріоритетні напрямки науково-технічного та інвестиційного розвитку галузі і економічної системи в цілому, як фундаментальна база технологічного оновлення підприємства.
48. Інноваційна діяльність підприємства, класифікація інноваційних процесів, новин та нововведень, їх взаємозв'язок і взаємодія.
49. Сутність, цілі, задачі та система функцій інноваційного менеджменту.
50. Сучасні загальносвітові тенденції розвитку інновацій, циклічна концепція розвитку інновацій.
51. Організаційно управлінські засоби мінімізації операційних витрат і зниження собівартості продукції.
52. Функціонально-вартісний аналіз, як метод раціоналізації організаційних і технічних систем та зниження витрат.
53. Неформальні компоненти організації: система цінностей, ментальні моделі, загальне бачення, характер особистих стосунків, стиль управління, індивідуальні ролі, поведінка індивідів і груп.
54. Індивідуальні перешкоди на шляху ефективної комунікації.
55. Лідерство, як механізм сполучення різних джерел влади.
56. Людські ресурси та людський капітал: сутність та взаємозв'язок.
57. Процес залучення людських ресурсів – планування, набір та відбір кадрів.
58. Проблеми мотивації в сучасній практиці управління.
59. Поняття «контроль» та його місце в системі управління, етапи та модель процесу контролю.
60. Дисфункціональний ефект системи контролю та методи його подолання.
61. Маркетингова діяльність підприємства, як сфера організації зовнішніх комунікацій.
62. Основні ознаки товарів і послуг виробничого призначення.
63. Економічний зміст і види життєвих видів товару на ринку.
64. Суть маркетингової цінової політики, її види в залежності від форм реалізації (безпосередня, непряма), ступеня гнучкості (політика однієї ціни, політика гнучких цін), видів продукції (політика цін на нові і традиційні види продукції).
65. Маркетинг, як стратегія управління виробництвом та продажем продукції і послуг.
66. Задачі маркетингової діяльності на промисловому підприємстві.<sup>8</sup>
67. Центри закупівель, їх типи, структура і механізм функціонування.
68. Загальна характеристика методів дослідження поведінки споживачів.
69. Фінансові результати, як інтегральний критерій досягнення мети підприємства.
70. Рентабельність діяльності підприємства, її різновиди та методи обчислення.

71. Управління фінансовою результативністю підприємства.
72. Фінансовий план, зміст і методика розробки.
73. Життєвий цикл підприємства у значеннях певних груп показників фінансового стану.
74. Економічна безпека та небезпека підприємства: співвідношення понять.
75. Методичні підходи до оцінки стану економічної безпеки: кількісна та якісна оцінка, достовірність результатів.
76. Можливості попереднього діагнозу та методи ідентифікації кризових явищ різної глибини в умовах підприємств України: підходи, моделі, показники, технології отримання та використання інформації.
77. Типи антикризової реакції та антикризового управління (реактивне, активне, планове).
78. Характеристика програми антикризової діяльності підприємства.
79. Ознаки банкрутства та підстави для початку процедури банкрутства згідно із Законом України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом».
80. Стійкість, як економічна категорія та найважливіша властивість сучасного підприємства.
81. Управлінський механізм підтримки стійкого функціонування підприємства в середовищі з високим ступенем невизначеності.
82. Стратегічні напрями розвитку організації: зростання, стабілізація, скорочення.
83. Види стратегій стабілізації: пауза, продовження з обережністю, стратегія прибутковості.
84. Розвиток організаційних структур, орієнтованих на інноваційну діяльність.
85. Організаційні форми та управління інноваційною діяльністю: послідовна, паралельна та інтегральна.
86. Державна підтримка інноваційних проєктів.
87. Узагальнення результатів стратегічного аналізу (SWOT-аналіз, PEST-аналіз).
88. Сутність та рівні стратегічних змін: стратегія, що продовжується, обмежені зміни, радикальні зміни, зміна напрямку руху.
89. Сутність інформаційно-аналітичного забезпечення стратегічного управління.
90. Проблеми повоєнного відновлення та модернізації економіки України.

### 1.3. Критерії оцінювання відповідей

Знання та вміння, продемонстровані вступниками до аспірантури на вступних випробуваннях зі спеціальності, оцінюватимуться за 200-бальною шкалою.

Максимальна кількість балів, яку можна набрати під час відповідей на питання білетів вступного іспиту зі спеціальності, – 150 (повнота відповіді на кожне питання оцінюється у 1 – 50 балів); презентація дослідницької пропозиції оцінюється у 1 – 50 балів.

Вступники, які під час вступних випробувань зі спеціальності наберуть менш як 120 балів, позбавлятимуться права участі в конкурсі.

Бали за окремими складовими вступного іспиту розподіляються наступним чином:

| Екзаменаційні питання |           |           | Презентація<br>дослідницької пропозиції | Сума      |
|-----------------------|-----------|-----------|-----------------------------------------|-----------|
| Питання 1             | Питання 2 | Питання 3 |                                         |           |
| 50 балів              | 50 балів  | 50 балів  | 50 балів                                | 200 балів |

Оцінювання відповіді на питання відбувається за наступними критеріями:

- |                    |                                                                                                                                                    |
|--------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>50-40 балів</b> | теоретичне питання розкрито в повному обсязі, відповідь на питання викладено в логічній послідовності, зроблено правильні висновки;                |
| <b>39-30 балів</b> | теоретичне питання розкрито майже в повному обсязі, але матеріал викладено в недостатній логічній послідовності або зроблені неправильні висновки; |

**29-20 балів**

значна частина теоретичного питання не була висвітлена;

**19-0 балів**

більша частина питання не була висвітлена або питання повністю не розкриті.

## **2. ВИМОГИ ЩОДО ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ**

Презентація дослідницької пропозиції є складовим елементом вступного іспиту зі спеціальності. Дослідницька пропозиція – це авторський науковий текст обсягом до 5 сторінок, підготовлений вступником до аспірантури, в якому обґрунтовується тематика майбутнього дисертаційного дослідження. Дослідницька пропозиція має містити наступні складові:

- обґрунтування актуальності теми майбутнього дослідження;
- стан розробки теми у вітчизняній та зарубіжній науці;
- виділення невирішених раніше частин та питань загальної проблеми, котрим буде присвячено майбутнє дослідження;
- орієнтовні об'єкт та предмет майбутнього дослідження;
- можливі шляхи розв'язання поставлених задач.

Дослідницька пропозиція готується вступником до аспірантури самостійно та подається у електронному вигляді на кафедру менеджменту та фінансів на електронну адресу [management@mu.edu.ua](mailto:management@mu.edu.ua) до уваги предметної комісії навчально-наукового інституту управління не пізніше аніж за три робочі дні до проведення вступного іспиту зі спеціальності. За бажанням вступника, додатком може подаватися також рецензія на дослідницьку пропозицію від передбачуваного наукового керівника. У відповідь на електронну адресу вступника надсилається посилання для входу на платформу, на якій відбуватимуться консультація та вступне випробування, із зазначенням дати і часу

Технічні параметри тексту дослідницької пропозиції:

- шрифт: Times New Roman
- розмір шрифта: 14
- міжрядковий інтервал: 1,5
- поля: 2 см
- нумерація сторінок має починатися з другої сторінки
- оформлення Титульного листка – згідно з Додатком 1

При обранні тематики майбутнього дисертаційного дослідження і підготовці дослідницької пропозиції вступник до аспірантури має взяти до уваги, що освітньо-наукова програма підготовки доктора філософії за спеціальністю Д3 Менеджмент пропонує наступні напрями дослідження, що визначатимуть потенційні тематики дисертаційних робіт:

- формування механізму управління інноваційним розвитком суб'єктів економічної діяльності;
- теоретико-методологічні засади оптимізації структури складних економічних систем;
- організаційно-економічні засади менеджменту фінансово-економічної безпеки суб'єктів господарської діяльності;
- інфраструктурне забезпечення логістичної діяльності суб'єктів господарювання;
- формування стратегії управління економічним розвитком на макро, мезо- та мікрорівнях;
- організаційно-економічні механізми управління конкурентоспроможністю;
- проблеми ефективного використання управління розвитком потенціалу складних економічних систем;
- удосконалення партнерських відносин між суб'єктами господарювання;
- розвиток системи менеджменту туристичної діяльності;
- організаційно-економічні засади менеджменту екологічної діяльності;
- розвиток системи управління галузями інфраструктури національної економіки;



- теоретико-методологічні засади управління ресурсним потенціалом України в умовах повоєнного відновлення та модернізації;
- розвиток системи управління логістичною діяльністю підприємств;
- стратегія економічного зростання України в умовах повоєнного відновлення та модернізації економіки.

Презентація дослідницької пропозиції оцінюється за шкалою від 0 до 50 балів за наступними критеріями:

- |                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|--------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>50-35 балів</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- структура дослідницької пропозиції відповідає вимогам, зазначеним вище;</li> <li>- зміст усіх складових дослідницької пропозиції викладено логічно та обґрунтовано;</li> <li>- вступник чітко та вичерпно відповів на уточнюючі питання щодо змісту дослідницької пропозиції.</li> </ul>                                        |
| <b>34-20 балів</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- структура дослідницької пропозиції відповідає вимогам, зазначеним вище;</li> <li>- зміст більшості складових дослідницької пропозиції викладено логічно та обґрунтовано;</li> <li>- вступник не зміг чітко та вичерпно відповісти на уточнюючі питання щодо змісту дослідницької пропозиції.</li> </ul>                         |
| <b>19-0 балів</b>  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- структура дослідницької пропозиції не повністю відповідає вимогам, зазначеним вище;</li> <li>- зміст більшості складових дослідницької пропозиції викладено недостатньо логічно та обґрунтовано;</li> <li>- вступник не зміг чітко та вичерпно відповісти на уточнюючі питання щодо змісту дослідницької пропозиції.</li> </ul> |

### **3. ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ ДЛЯ ОСІБ, ЯКІ ВСТУПАЮТЬ ДО АСПІРАНТУРИ З ІНШОЇ ГАЛУЗІ ЗНАНЬ, НІЖ ТА, ЯКА ЗАЗНАЧЕНА У ДИПЛОМІ ПРО ВИЩУ ОСВІТУ**

#### **3.1. Пояснювальна записка**

Особам, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності) ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста), призначається додаткове вступне випробування у формі співбесіди. У разі призначення додаткової співбесіди не пізніше ніж за три робочі дні до її проведення вступник надсилає свою електронну адресу на електронну адресу кафедри менеджменту та фінансів [management@mu.edu.ua](mailto:management@mu.edu.ua). На надану електронну адресу вступника надсилається посилання для входу на платформу, на якій відбуватимуться консультація та вступне випробування, із зазначенням дати і часу.

Співбесіда проводиться зі спеціальності для виявлення загального рівня обізнаності вступника зі змістом спеціальності D3 Менеджмент, (якщо диплом вступника не співпадає за галуззю знань/спеціальністю) проводиться у форматі онлайн. Під час співбесіди ставляться від 3 до 5 запитань.

#### **3.2. Перелік питань співбесіди**

1. Умови зародження менеджменту та його перших інститутів.
2. Виникнення наукового менеджменту
3. Сутність адміністративної або класичної школи управління.
4. Поняття та сутність сучасної організації. Внутрішньо-організаційні процеси, суб'єкт і

об'єкт внутрішньо-організаційного менеджменту.

5. Характеристика основних функцій управління: планування, організація, мотивація, контроль, їх сутність, зміст і взаємозв'язок.

6. Основні типи організаційних структур управління: лінійнофункціональні, дивізійні, матричні.

7. Методи й прийоми стратегічного аналізу.

8. У чому полягає сутність організації виробництва та які його загальні принципи?

9. Охарактеризуйте форми організації виробництва.

10. Охарактеризуйте етапи створення і освоєння нової продукції.

11. Що таке організаційна підготовка виробництва, який її зміст і з яких етапів вона складається?

12. Розкрийте сутність виробничого процесу та його складових.

13. Охарактеризуйте основні форми технічного розвитку підприємства.

14. Дайте визначення виробничому процесу та його складових

15. Охарактеризуйте виробничу структуру підприємства та його структурні підрозділи.

16. Що являє собою організація праці та які її основні напрямки.

17. Що таке кооперування праці? Як воно пов'язане з поділом праці?

18. Розкрийте особливості організації праці керівника.

19. Перелічіть та охарактеризуйте елементи затрат робочого часу та його втрати.

20. Назвіть та охарактеризуйте основне призначення інструментального господарства, ремонтного господарства та енергетичного господарства підприємства.

21. Дайте визначення матеріально-технічного забезпечення підприємства, які завдання покладаються на підрозділ?

22. Яким чином здійснюється організація транспортного господарства на підприємстві та які системи маршрутних перевезень вам відомі?

23. У яких аспектах розглядається та як формується конкурентоспроможність продукції?

24. Собівартість продукції підприємства, її формування. Планування собівартості продукції.

25. Оцінка ефективності капітальних вкладень підприємства.

26. Персонал підприємства, його склад і структура. Показники руху робочої сили на підприємстві.

27. Планування діяльності підприємства.

28. Прибуток підприємства, його формування та використання в умовах ринкових відносин.

29. Організація оплати праці на підприємстві.

30. Сутність підприємства, його цілі та завдання.

31. Ціноутворення на підприємстві.

32. Матеріальні ресурси підприємства та показники їх використання.

33. Економічна сутність і склад основних засобів підприємства.

34. Оцінювання фінансово-економічного становища та ефективності діяльності підприємства.

35. Основні тенденції та оцінка ефективності організаційних нововведень. Інноваційна політика підприємства.

36. Склад і класифікація основних фондів підприємства.

37. Система мотивації праці. Продуктивність праці та методи її вимірювання.

38. Сутність і структура заробітної плати. Основні функції заробітної плати.

39. Амортизація основних фондів. Методи нарахування амортизації.

40. Продуктивність праці та методи її вимірювання.

41. Оцінювання фінансово-економічного становища та ефективності діяльності підприємства.

42. Показники технічного рівня виробництва. Організаційний прогрес.

43. Маржинальні та середні витрати.

### 3.3. Критерії оцінювання відповідей

Оцінювання вступного випробування у формі співбесіди для осіб, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності), ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста), відбувається за двобальною шкалою: «склав» або «не склав».

Оцінка «склав» виставляється у наступних випадках:

- повна, вірна та ґрунтовна відповідь на запитання, теоретично правильний і логічно обґрунтований виклад матеріалу, при якому вступник повно і глибоко використав відомі йому фактичні знання, виявив здібність аналізувати економічні явища та процеси, робити висновки і узагальнення з чітким їх формуванням;
- правильна і обґрунтована відповідь, з якої видно, що абітурієнт розуміє теоретичний матеріал, його повноту, глибину, системність, але допускає при цьому деякі несуттєві неточності;
- правильна, проте не обґрунтована відповідь, з якої видно, що абітурієнт розуміє теоретичний матеріал, його повноту, глибину, системність, але допускає суттєві неточності;
- неповна відповідь на запитання або така, що не містить аналізу фактичного матеріалу, необхідних узагальнень і висновків, і свідчить про те, що знання абітурієнта мають дещо розрізнений, фрагментарний характер.

Оцінка «не склав» виставляється за неправильну відповідь, яка не відповідає змісту програмного матеріалу і свідчить про нерозуміння вступником його основних положень.

У тому випадку, коли за додаткове вступне випробування вступник отримав оцінку «не склав», він не допускається до наступних вступних іспитів зі спеціальності та іноземної мови і позбавляється права брати участь у конкурсному відборі.

### 4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аппело Ю. Менеджмент 3.0. Agile-менеджмент. Лідерство та управління командами. Харків : Фабула, 2019. 432 с.
2. Глазл Ф. Конфлікт менеджмент. Довідник для керівників та консультантів. Київ : АДЕФ-Україна, 2020. 528 с.
3. Дудар Т., Волошин Р., Дудар В. Менеджмент: навчальний посібник Київ : Центр навчальної літератури, 2022. 336 с.
4. Кучеренко Д. Менеджмент : курс лекцій. Київ : Центр навчальної літератури, 2020. 184 с.
5. Менеджмент : конспект лекцій. URL: [http://ellib.org.ua/books/management/men\\_1\\_kneu/index.html](http://ellib.org.ua/books/management/men_1_kneu/index.html)
6. Менеджмент : Навчальний посібник – видання 2-е, доповнене, перероблене / Г.Є. Мошек та ін. Київ : Ліра-К, 2020. 548 с.
7. Рульєв В., Гуткевич С. Менеджмент : навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 312 с.
8. Шинкарук Л.В., Мостенська Т.Л., Власенко Т.О. Менеджмент: Навчальний посібник. Київ: Кондор, 2021. 220 с.
9. Шкільняк М.М., Овсянюк-Бердадіна О.Ф., Крисько Ж.Л. Менеджмент : Навчальний посібник. Тернопіль : Крок, 2017. 252 с.
10. Мосій О.Б. Основи менеджменту : курс лекцій. Тернопіль: ТНТУ імені Івана Пулюя, 2022. 151 с.
11. Палеха Ю., Мошек Г., Миколайчук І. Основи менеджменту. Теорія і практика : Навчальний посібник. Київ : Ліра-К, 2018. 528 с.
12. Сагер Л. Управління внутрішніми комунікаціями підприємств. Теорія, методика, практика. Київ : Центр навчальної літератури, 2020. 197 с.
13. Свидрук І., Миронов Ю.Б. Психологія управління та конфліктологія : Підручник. Львів :

- Видавництво Львівського торговельно- економічного університету, 2017. 320 с.
14. Буднік М., Курилова Н. Управління змінами : підручник. Київ: Кондор, 2017. 226 с.
  15. Ходаківський Є., Богоявленська Ю., Грабар Т. Психологія управління: підручник. Київ : Центр навчальної літератури, 2020. 492 с.
  16. Балабанова Л.В., Сардак О.В. Управління персоналом: підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 468 с.
  17. Гарматюк О.О., Управління персоналом : Конспект лекцій для студентів денної і заочної форм навчання економічних спеціальностей. Тернопіль : ТНТУ, 2022. 115 с.
  18. Крушельницька О.В., Мельничук Д.П. Управління персоналом: навч. посібн. Київ : Кондор, 2015. 308 с.
  19. Про управління персоналом. 10 найкращих статей з Harvard Business Review. Київ : Країна мрій, 2019. 256 с.
  20. Річ Карлггаард. Людський фактор. Секрети тривалого успіху видатних компаній. Дніпро, 2017. 336 с. URL: <https://www.yakaboo.ua/ua/ljuds-kij-faktor-sekrety-trivalogo-uspihu-vidatnih-kompanij.html>
  21. Управління персоналом в умовах децентралізації / За заг. ред. д. н. з держ. упр. В.М. Олуйка. Київ, 2020. 504 с. URL: [http://www.slg-coe.org.ua/wp-content/uploads/2019/05/WEB\\_Uprav\\_personalom\\_2\\_.pdf](http://www.slg-coe.org.ua/wp-content/uploads/2019/05/WEB_Uprav_personalom_2_.pdf)
  22. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Навчальний посібник. За ред.. С. Панчишина і П. Островерха. Четверте видання. Київ : Знання, 2019. 723 с.
  23. Андреева, Г. І. Економічний аналіз : навч.-метод. посібник. Київ: Знання, 2021. 263 с.
  24. Базилевич В.Д. Макроекономіка : Підручник. 2-ге видання. Київ: Знання, 2015. 851 с.
  25. Базилевич В.Д. Макроекономіка : опорний конспект лекцій. Київ: Четверта хвиля, 2019. 756 с.
  26. Башнянин Г.І. Макроекономічна теорія : Навч. посібник. 2-ге вид. За ред. Г.І. Башнянина і Л.С. Тимошик. Львів : «Новий Світ - 2000», 2016. 552 с.
  27. Бойчик І.М. Економіка підприємства : Навч. посібн. Київ : Атіка, 2018. 480 с.
  28. Бюджетний кодекс України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2456-17&p=1309936556715078>.
  29. Ватаманюк З., Панчишин С. Економічна теорія: макро- і мікроекономіка. Київ : Альтернативи, 2020. 421 с.
  30. Вітлінський В.В. Математичне програмування: навчально- методичний посібник для самост. вивч.дисц. Київ : КНЕУ, 2016. 248 с.
  31. Грабовецький Б.Є. Економічне прогнозування і планування: Навчальний посібник. Київ : ЦНЛ, 2017. 188 с.
  32. Федорейко І.К. Дослідження операцій в економіці : підручник. Київ: Знання, 2021. 558 с.
  33. Економіка підприємства : структурно-логічний навчальний посібник. За ред. С.Ф. Покропивного. Київ : КНЕУ, 2019. 457 с.
  34. Шегда А., Литвиненко Т., Нахаба М. Економіка підприємства: Навч. посіб. Київ : Знання-Прес, 2017. 335 с.
  35. Економічна енциклопедія: у трьох томах. Редкол.:...С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. Київ: Видавничий центр "Академія", 2018. Т.1. 864 с.
  36. Новак В., Симоненко Ю., Бондар В., Матвеев В. Інформаційні системи в менеджменті : підручник. Київ : Каравела, 2018. 616 с.
  37. Томашевський О. Інформаційні технології та моделювання бізнес- процесів : навч. посібник. Київ : ЦУЛ, 2020. 296 с.
  38. Козьменко О. В. Економіко-математичні методи та моделі (економетрика) : навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2019. 406 с.
  39. Кучерявенко І.А. Макроекономіка : Практикум. Київ : Вікар, 2018. 154 с.
  40. Кучма М. І. Математичне програмування : приклади і задачі: Навчальний посібник. Львів : «Новий Світ-2000», 2020. 344 с.

41. Лугінін, О. Є. Економетрія : навч. посіб., 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2018. 278 с.
42. Лук'яненко, І. Г. Економетрика : підручник. Київ : Знання, 2020. – 494 с.
43. Макконел К.Р., Брю С.Л. Макроекономіка. Львів : Просвіта, 2017. 514 с.
44. Макроекономіка та макроекономічна політика : Навч. посіб./ Мельник А.Ф. та ін. Київ : Знання, 2018. 699 с.
45. Манків Г. Макроекономіка. Київ : Основи, 2020. 356 с.
46. Мікроекономіка і макроекономіка/ За заг. ред. С. Будаговської. Київ: Основи, 2016. 615 с.
47. Будаговська С., Кілієвич О., Луніна І. Мікроекономіка і макроекономіка: Підручник для студентів економ спец.: У 2 ч. / та ін. За заг. ред. С. Будаговської. Київ : «Основи», 2018. 598 с.
48. Демківський А. В. Основи методології наукових досліджень : навч. посібн. / А. В. Демківський, П. І. Безус. К. : Акад. муніцип. упр., 2021. 276 с.
49. Економічні дослідження (методологія, інструментарій, організація, апробація) : навч. посібн. ; за ред. А. А. Мазаракі. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т., 2018. 280 с.
50. Єріна А.М., Захожай В.Б., Єрін Д.Л. Методологія наукових досліджень: Навчальний посібник . К.:ЦУЛ, 2019.
51. Колесников О.В. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник.- 2-ге вид., випр. та доп. К.: ЦУЛ, 2021. 144 с.
52. Краус Н. М. Методологія та організація наукових досліджень : навч.-метод. посібн. / Н. М. Краус ; Полтав. нац. техн. ун-т ім. Ю. Кондратюка, каф. екон.теорії та регіон. економіки. Полтава : Оріяна, 2020. 180 с.
53. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. К.: Кондор, 2019. 206 с.
54. Малигіна В.Д., Холодова О.Ю., Акімова Л.М. Методологія наукових досліджень: Монографія. Рівне: НУВГП, 2019. 247 с.
55. Медведєва В.М. Основи наукових досліджень: Практикум. К.: ЛіраК, 2019. 84 с.

Додаток 1.  
Зразок оформлення  
титульної сторінки  
дослідницької  
пропозиції

**МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ**

**ДОСЛІДНИЦЬКА ПРОПОЗИЦІЯ**

ТЕМА:

---

---

---

---

---

Вступника до аспірантури МДУ

---

---

(ПІБ повністю вступника)

Рівень вищої освіти: третій

Галузь знань: D Бізнес,  
адміністрування та право

Спеціальність: D3 Менеджмент

Освітньо-наукова програма: «Менеджмент»

Передбачуваний науковий керівник:  
*ПІБ передбачуваного наукового керівника,  
науковий ступінь, вчене звання*  
(не обов'язково)

КИЇВ – 202\_